

डॉ. हेडगेवार सेवा समिती
कृषि विज्ञान केंद्र, नंदुरबार

पशुधन व कुक्कुट पालनासाठी सुका चारा व खाद्य

सुका चारा / खाद्य	प्रकार	स्रोत	कोणासाठी	पौष्टिक तत्वे व फायदे	छायाचित्रे
उन्हात वाळवलेले गवत	चारा	तृणधान्य व शेंगवर्गीय पिके (कडबा)	पशुधन	उच्च फायबर स्तर, मध्यम प्रमाणात प्रथिने व दीर्घकालीन पोषण पुरवण्यास उपयुक्त	
पेंढा	चारा	गव्हाचा, तांदुळाचा पेंढा	पशुधन	स्वस्त चारा, पचनक्रियेला चालना देते	
पीक अवशेष	चारा	उसाचे वाडे, मक्याचा कडबा, कापसाच्या पराट्या	दुधाळ जनावरे	फायबरयुक्त परंतु पचनक्षमतेत तुलनेने कमी, कच्च्या अन्नाचा पर्याय आधार घटक म्हणून वापरले जाते	
ज्वारी, बाजरी, गहु	खाद्य	भरडलेले धान्य	पशुधन, कोंबड्या	ऊर्जा स्रोत	
मका	खाद्य	भरडलेले दाणे, मेझ ग्लुटेन	पशुधन, कोंबड्या	उच्च कर्बोदके, अनेक अन्न सूत्रांमध्ये आधार घटक म्हणून वापरले जाते	
तांदुळाचा कोंडा (राईस ब्रान)	खाद्य	राईस मिल उपउत्पाद	पशुधन, कोंबड्या	चांगले स्निग्ध - मध्यम प्रथिने व फायबर पुरवते, ऊर्जा स्तर वाढवण्यास मदत करते	
तेलबियांची पेंड/ढेप	खाद्य	तेल घाणा	पशुधन, कोंबड्या	उच्च प्रथिने व अमिनो आम्ल पुरवठा, वाढीसाठी व पौष्टिक गरजा पूर्ण करण्यास मदत करते	
मुरघास	चारा	आंबवलेला हिरवा चारा	दुधाळ जनावरे	दुष्काळी दिवसात हिरव्या चान्याचा पर्यायी स्रोत	
खनिज मिश्रण	खाद्य पुरक	खनिज मिश्रण	पशुधन, कोंबड्या	पचनक्रिया व प्रजोत्पादना मध्ये गरजेच्या खनिजांची पुरता	